

UPPDRAGSBESKRIVNING

AKTIVITET INOM RAMEN AV GEODATARÅDETS HANDLINGSPLAN 2022

Smart landsbygd

I. Bakgrund

Allmänt

Geodatarådet finns och ger råd i frågor som rör Lantmäteriets samordnande roll inom området för geografisk information och fastighetsinformation (geodataområdet). Rådet består av Lantmäteriets generaldirektör, som är ordförande, generaldirektörerna för Boverket, Försvarmakten, Havs- och vattenmyndigheten, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Naturvårdsverket, Rymdstyrelsen, Skogsstyrelsen, Statistiska centralbyrån, Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut, Statens geotekniska institut, Sveriges geologiska undersökning, Sjöfartsverket och Trafikverket, eller den som någon av generaldirektörerna sätter i sitt ställe, och en ledamot som företräder länsstyrelserna och två ledamöter som företräder kommunerna.

Rådets uppgift

Geodatarådet ska

- Medverka i arbetet med en nationell strategisk plan för den samlade informationsförsörjningen inom geodataområdet
- Behandla frågor av principiellt och gemensamt nationellt intresse inom geodataområdet
- Bidra till utvecklingen av den nationella och internationella infrastrukturen inom geodataområdet genom att exempelvis stödja tillämpningen av standarder
- Medverka till ökad samordning mellan berörda myndigheter i frågor om informationsutveckling och tillhandahållande av information
- Medverka till samordningen av infrastrukturen för tillgång till och utbyte av geografisk miljöinformation. Förordning (2010:1771).

Aktivitet inom ramen av geodatarådets arbete med handlingsplan

För att nå den utveckling som den nationella geodatastrategin för 2021-2025 beskriver så beslutar Geodatarådet om att utföra aktiviteter i en årlig handlingsplan.

I den nationella geodatastrategin under avsnittet, **smart landsbygd**, pekas under avsnittet, detta vill vi uppnå, de behov som vi vill göra en fördjupning kring i denna aktivitet. Notera att begreppet ska tolkas brett. Även hav, kust, sjöar, fjäll och mindre tätorter ingår här i "landsbygd".

En Smart landsbygd kan utnyttja digitaliseringens möjligheter för innovation och utveckling. Ekonomiskt, socialt och miljömässigt. Med bra kontroll på risker. Aktiviteten utgår från att det sker en snabb utveckling av moderna sensorer, AI och annan ny teknik och nya arbetssätt som gör det möjligt och allt enklare att kartlägga landsbygdens alla värden och säkra datakvaliteten. Det är också fullt möjligt att bygga den infrastruktur som behövs.

Det är först när det finns data och den kan användas i en mobiltelefon från valfri plats i landet som Sverige på riktigt kan utnyttja digitaliseringens möjligheter.

2. Omfattning av aktiviteten och förväntat resultat/effekt samt hur aktiviteten bidrag till Sveriges genomförande av Agenda 2030 och de Svenska miljömålen

Omfattning

1. Vita områden i kartan. Där vi vill lyfta behovet av geodata för landsbygderna. Viktigt eftersom vi uppskattar att 80-90% av det som krävs för digitaliseringen saknas.

2. Behovet av en sammanhållen infrastruktur som möjliggör digitalisering av landsbygderna. Alltså allt det som behövs för att få nya innovativa tjänster ut i en app. Långt inne i skogen eller längst ute i kustbandet. Insamlingsmetoder, geodata, serverkapacitet och tjänster för bearbetning och tillhandahållande, utveckling och innovation, mobil kommunikation, regelverk, standarder, säkerhet, förvaltning, finansiering, med mera.

För att tydliggöra bristerna kring bristen på data har Skogsstyrelsen avsatt resurser för att kartlägga de "vita områdena" under första halvåret 2022. Kartläggningen riktar sig främst mot myndigheter som ingår i Geodatarådet och inleds med två informationstillfällen.

Gruppen som jobbar med aktiviteten har att själv förbättra och omformulera omfattningen av aktiviteten underhand.

Förväntat resultat/effekt

På lång sikt ska de data som behövs finnas tillgängliga. Det är data som ger möjlighet till utveckling och innovation inom ekonomi, social och miljömässig utveckling med god riskkontroll. Särskilt viktigt är detta för att hantera klimatfrågan.

För att förklara problemet kan man till exempel notera att det i dag inte går att göra tillförlitliga kartor över risker för ras och skred i stora delar av landet eftersom det saknas data. Det går heller inte att utveckla nya helt digitala affärsmodeller för virkeshandel eftersom de digitala fastighetsgränserna håller fel kvalitet. Kulturlämningar förstörs i onödan eftersom registren är klart ofullständiga och positionsangivelser bristfälliga.

På kort sikt 2022 vill vi ha en översiktlig bild av vilka data som saknas eller har fel kvalitet. Alltså en karta över "de vita områdena i kartan". - En sammanhållen infrastruktur som möjliggör digital innovation. Det är först när vi har en bild av vilka geodata vi skulle vilja ha som vi kan börja adressera problemet mer metodmässigt. Vissa saker kommer att visa sig enklare än andra och kan lösas direkt. Vissa som framstår som omöjliga kan ta lite längre tid.

Aktiviteter för att nå önskat resultat/effekt

För att tydliggöra bristerna har Skogsstyrelsen avsatt resurser för att kartlägga de "vita områdena" under första halvåret 2022. Kartläggningen riktar sig främst mot myndigheter som ingår i Geodatarådet och inleds med två informationstillfällen.

Bidrag till Sveriges genomförande av agenda 2030 och de svenska miljömålen

Eftersom det är en generell brist på geodata och digital infrastruktur begränsas i dag Sveriges möjligheter att genomföra agenda 2030 och nå de svenska miljömålen. Digital innovation och utveckling behövs ofta för att nå målen och det kräver i sin tur data (geodata) och infrastruktur.

Denna aktivitet bidrar till exempel till Sveriges genomförande av agenda 2030 genom att

- *Bidra till förbättring vid **mål 8**, anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt och då särskilt **delmål 8.1** hållbar ekonomisk tillväxt, **delmål 8.2**, främja ekonomisk produktivitet genom diversifiering, teknisk innovation och uppgradering, **delmål 8.3** främja politik för nya arbetstillfällen och ökad företagsamhet, **delmål 8.9** främja gynnsam och hållbar turism.*
- *Bidra till förbättring vid **mål 9**, hållbar industri, innovationer och infrastruktur och då särskilt **delmål 9.1**, skapa hållbara motståndskraftiga och inkluderande infrastrukturer, **delmål 9.4**, Uppgradera all industri och infrastruktur för ökad hållbarhet, **delmål 9.5** öka forskningsinsatser och teknisk kapacitet inom industrisektorn.*
- *Bidra till förbättring vid **mål 11**, hållbara städer och samhällen och motverka onödig urbanisering*

- *Bidra till förbättring vid **mål 15**, ekosystem och biologisk mångfald och då särskilt **delmål 15.1** bevara, restaurera och säkerställ hållbart nyttjande av ekosystem på land och i sötvatten, **delmål 15.2** främja hållbart skogsbruk, stoppa avskogning och återställ utarmade skogar, **delmål 15.5** skydda den biologiska mångfalden och naturliga livsmiljöer, **delmål 15.9** integrera ekosystem och biologisk mångfald i nationell och lokal förvaltning, **delmål 15.A** öka de finansiella resurserna för att bevara och hållbart nyttja ekosystem och biologisk mångfald, **delmål 15.B** finansiera och skapa incitament för hållbart brukande av skog.*

3. Idé om budget

Var myndighet står för sina egna personalkostnader.

4. Ansvarsfördelning

Sammanställande:

Skogsstyrelsen

Deltagare:

SGU, Lantmäteriet, SCB, Tillväxtverket. Rymdstyrelsen, Riksantikvarieämbetet

5. Tidsperiod och resursbehov

En detaljerad aktivitetslista sätts upp för att lösa ut de mål och effekter som beskrivs i denna aktivitet.

6. Arbetsformer

Sammanställande leder aktiviteten. Sammanställande eller annan utsedd skall rapportera framdriften i aktiviteten inom ramen för geodatarådets handlingsplansarbete varannan månad.

7. Risker

Beskrivning av de största riskerna för att aktiviteten inte går att genomföra.

Om medverkande myndigheter måste prioritera andra arbetsuppgifter.